

Vabadussõja Tähistel

1938

Kolmas aastakäik

Vastutav- ja tegevtoimetaja — kolonelleitnant O. Kurvits VR I/3
Väljaandja — Vabadussõja Mälestamise Komitee

SISUKORD.

Artiklid.

Lhk.	Lhk.
V. Jakobson, major. 2. Jalaväepolgu lahinguid Valga-Irboska raudtee vallutamiseks	1
H. Vellner. Põranda all ja põranda peal. Võitlus Saksa okupatsioonivõimudega Viljandimaal	6
R. Rubach, kapten. Suurtükivägi Pagari mõisa vallutamisel 16. jaanuaril 1919. a	10
R. Tammemägi, leitnant. Kodusõda Pihkvas	12
A. Jõemaa (end. Vipper). Taandumisel Mustveest Jõgevani. Õiendavaid märkmeid dr. A. Trusa samapealkirjalise artikli puhul „Vab. Täh.“ nr. 12 — 1937. a.	15
A. Brakel, res.-kapten. VR II/3 Taandumisel Rägavere alt	17
E. Eik. Meriõpilasena suurtükilaev „Lembitul“	20
A. Rõõm. Kurbmäng Pihkva rabades. Kuidas jäid kadunuks 30 kalevlast. Pääsnute mälestusi	22
A. Rg. Tartu kommunistide sissekukkumine rahakursiga. Sündmusi 1918. a. lõpul	27
J. P. Kahe tule vahel. Linda Ormessoni jutustus	29
K. R. Tulekul eesti rahvusväkke	30
A. Nurme. Saunaskäik lahingukäras	32
Harald Vellner. 20 aastat Eesti iseseisvust	33
H. Vellner. Põranda all ja põranda peal. Võitlus Saksa okupatsioonivõimudega Viljandimaal. (Järg.)	34
K. Parts, kolonel. Eesti rahvusväeosade võitluspäevadelt. Ungari orust 1. Eesti polku Rakveres	39
M. P. Esimesi eelheitlusi enamlastega	44
H. Koorits. Irboska vallutamisel 14. veebruaril 1919. a.	45
„Kadunud hing!...“ Lugu ühe patarei lustakast mehest Benjamin Ogalikust	50
S. Baumann. Feodorovka ja Kurovitsõ all novembris 1919. a. Res.-leitn. G. Tasuja (Lorenz'i) mälestusi	53
A. Rg. Kommunistide esimene valitsemispäev Tartus. Töölise nõukogu valmistab uutele peremeestele kibeda pettumuse	57
A. Brakel, res.-kapten. Punaste „kangelane“	60
Les. Punaste kannul Tartust Valga poole	61
P. Noormaa. Punaste taganemine läbi Haanja	66
J. Arjakas. Oma varanduse kaitsel	69
Sõdurijutte	70
Ch. Volmer. Tallinna Kaitsepataljoni võitlustest Rõude mägimaal ja Põhja-Lätis	71
P. Vassiljev. Kolme kooliõpilase vintsutusi Saksa okupatsiooni ajal	78
S. Bauman. 2. jalaväepolgu 2. rood pealetungil Poroslova ja Pangevitsa peale. Õppursõduri J. Jalaki mälestusi	81
J. Kadastik. Kodumaa piiritagusel 1918.—1919. a.	83
V. Sihimaa. Punaste võimuloleku päevilt Mustvees	85
H. Koorits. Lehtse lahing 29. detsembril 1918. a.	87
P. Noormaa. Eesti sõjaväe küüdis Marienburki	89
R. Pärilin. Kui lauldi vaenlasele	90
E. Hansar, res.-leitn. Plekiline soetõbi Põhja-Lääne armees	93
Tallinna koolinoored korrakaitsel 1918. a. lõpul	94
M. Helisto (Haberman). Mereväe orkester	95
V. Kalma. Kuidas kukkusin punaste küüsi	96
J. Saidlo, major. Väaska läbimurre ja selle likvideerimine	99
Jaani Rimpel. Võitlus lõpuni... Episood Vabadussõjast	110
S. Bauman. Avinurmest—Aiduni. Õppursõduri Joh. Jalaki mälestusi	115
J. J. Sõjapäevade kaleidoskoobist	121
V. Tammemets. Taagepera kaitsmine	124
E. Bachval, res. n.-leitn. Pihkvat kaitsmas	126
P. Villemi, major. Moglino jaama vallutamine 25. mail 1919. a.	130
Bermondti rahaasjad ja A. Needra	133
Autasu parimaile kaastöölisile Vabadussõja mälestuste kogumise eest 1937./1938. a.	134
Peaminister K. Eenpalu 50-aastane	135
Albert Kivikas. Ühes Kaarel Eenpaluga Vabadussõja rindel	137
E. Bachval, res. n.-leitn. Pihkvat kaitsmas. (Järg)	141
H. V. „Rootsi tundmatu sõdur“	145
Eerik Toome. „Paljasjalgsetega“ lahingutes. Veltveebel J. Orasmäe mälestusi	148

Lhk.	Lhk.		
J. O. Pool aastat N.-Vene punaväes. Isiklikke mälestusi aastaist 1918 ja 1919	151	R. Tammemägi, leitn. Judenitsi ja Balahovitši vastastikused likvideerimiskatsed	239
Eerik Toome. Kui lõime vaenlast. Veltv. Arseni Tarde mälestusi	158	K. Matisoo. „Kroonumees“ Herbert Purröt	242
K. Keerdoja (Keenberg), res.-kapten. 2. jal.-poiguga Tartu kaitsel	161	H. V. „Rootsi tundmatu sõdur“ (Järg)	246
J. Seller'i mälestusi. Punaste mürskude all Narvas	163	Eerik Toome. Enamlaste veretöödest Jõhvis ja Rakveres 1918./19. a. Natalie Kruustammi mälestusi	251
A. Landström, res. sv.-am. Lööming Väike-Rjåbtsova pärast. Kapral Richard Pälli andmeil	165	J. Saidlo, major. Läbimurre Mustjõe küla all 18. dets. 1919. a. ja selle likvideerimine	255
A. Brakel, res.-kapten VR II/3. Taandumine Petserist	167	A. Brakel, res.-kapten VR II/3. Lahing Tsältseva küla all	258
J. Pert. Dessant Loksale. N. Kulli andmeil	169	Õppursõdur Kustas. Kuulipildurina kagurindel	261
A. Landström, res. sv.-ametnik. Ühe „met-savana“ ebaõnnestunud kaasabi vaenlasele	170	J. Ibrus. 1. Viljandi Kooliõpilaste Rood Vabadussõjas. Feliks Schnets'i ja Reinhold Hunt'i mälestuste põhjal	265
J. Võidupüha	171	A. Hinnom. Keenist Sangasteni, Van.-all-ohvitser K. Kalda (Kents) mälestuste järele	273
A. Kaupo linnusel. Meeleolupilt Vabadussõjast	172	H. V. „Rootsi tundmatu sõdur“ (Järg)	276
P. Villemi, kol.-leitn. VR II/3. Landeswehri purustamisest.	174	A. Jõemaa. Taandumisel Jõgevalt Aitu ja Põltsamaale	281
E. Valdin, leitn. Roopa lahinguid 20. juunil ja nende tähtsus Võnnu lahingute üldpildis. 6. jal.-polgu ilmuva ajaloo andmeil	181	M. P. „Unerohi“ haiglas	285
R. Rubach, kapten. Suurtükiväe osa Loode lahingus 21. juunil 1919	187	E. Valdin, leitn. Miks ebaõnnestus Väike-Jegeli jõe forsseerimine Landeswehri sõjas 1. juulil 1919. a.	287
Arne Tuulend. Viimaseid heitlusi Landeswehriiga Riia all	189	S. B. Meie rood Valgejõe lahingus. Robert Sildus'e mälestusi	292
K. Keerdoja (Kerberg), kapten VR I/3. Vääska läbimurde likvideerimine. Täienduseks major J. Saidlo kirjutusele	191	Joh. Ibrus. Punaseid otsimas	295
F. Mänd, major. 9. jal.-polgu pealetung Engelhardshofile	194	Väljapatarei nr. 13. viimane retk Vabadussõjas	299
H. V. „Rootsi tundmatu sõdur“ (Järg)	196	K. Matisoo. Vennad. Lugu Eesti Vabadussõjast	300
Matisoo. Avastatud relvaladu. Lugu Pihkva operatsiooni päevilt	200	H. V. „Rootsi tundmatu sõdur“ (Järg)	305
Muhu Suur-Väina tekkimine	203	J. Kuusekänd. Võitlustes Vääska all	303
A. V. Kui algasid rahuläbirääkimised	205	A. B. Punaseid küüditamas. Arnold Toominga mälestusi	309
K. Keerdoja (Kerberg), kapten VR I/3. Punaste viimane kallaletung	207	O. V. Landeswehri juhi tänapäev	311
J. Oja. Kurovitsõt ja Fitinkat vallutamas. Ühest 4. jal.-polgu õppekomando sõjaretkest Narva rindel 1919. a. lõpul	209	N. Kui Valga raudteesõlme eesti soost ametnikke kavatseti hukata	313
K. Matisoo. Lõbusaid lookesi Võru kooliõpilastest Vabadussõjas	214	Soomusrõngide Diviis Vabadussõjas	315
J. Saidlo, major. Sunnitud sõnavõtt artikli „Vääska läbimurde likvideerimine“ puhul	217	O. Kurvits, kol.-leitn. VR I/3. Kaitseliidu algaegadelt. „Omakaitse“ organiseerimisest ja tegevusest. Põrandaalune organiseerimistö	317
A. V. Kilde Sõjakooli esimesest lennust	218	28. (15.) november 1917. a.	325
P. K. Kolm päeva arestis. 3. jal.-polgu rms. M. Roopalu (Rosenbaumi) jutustus	221	R. Tammemägi, leitn. Saksa okupatsioonivägede lahkumine Ida-Euroopast, eriti Eestist	327
S. B. Kohtla lahingväljadel. Kapten N. Dučinski jutustus	223	Jüri oli kommunist	330
Kalevlastega Skangali lahingus	224	H. Raudsepp, major VR II/3. Veški lahing	333
A. Hinnom. Revolutsiooni sõnadelahingus	225	A. Brakel, res.-kapten VR II/3. Kolodavit-sa lahing	335
S. B. Ilkinos veebruaris 1919. Kapten N. Dučinski jutustus	230	2. eesti sõjaväelaste kongressist	337
Sõdurijutte. „Jaan tuleb mesipuuga . . .“	232	K. Rägo, major. Võrumaa Kaitse Liidu organiseerimise algpäevilt 1918. a.	339
Joh. Ibrus. Okupatsiooni päevil põranda all. Jooni Viljandi koolinoorsoo illegaalses tegevuses	233	Kol. E. Leithammel. Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni 20. sünnipäevaks	343
		Eduard Triik. Eesti õppiv noorus 20 aasta eest ja tänapäeval	344
		Eesti Vabadussõjas langenud Tallinna kooliõpilased	345

Lhk.	Lhk.		
Kapten K. Tuvikene. Tallinna õppurkond Eesti iseseisvusvõitluses	350	Major A. Mere. 20 aastat tagasi	386
Dr. V. Johanson. Koolipoiss — mees	359	—re. Üks ärev päev Tallinnas	388
K. J. Oja. Ühest seniselgitamata „trevoogast“ Beljajevis	364	Oskar Mänd. Kui Tallinna tornid paistma hakkasid	390
K. M. Eesti õppursõdurid ja Läti Vabadosõja pöördepunkt	368	J. Junioridepataljonide päevilt	391
Prof. J. Vaks. Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkester	372	Ins. Harald Lipping. Kilde Tallinna Kooliõpilaste Pataljonist	393
Enn Parel. Suur vahetund	374	Jüri Noor. Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni Selts 1933—1938	396
Boris Lannes. Kalevlaste Malevast — Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni	382	Joh. Pals. Mõtteid 20 aasta möödumisel	397
		J. Voolaid (Voolmann). Nende rinnus põles isamaa-armastuse tuli	398

Pildid ja skeemid.

Kalevlaste Maleva juhte nõupidamisel Peipsi järve kaldal Petški lähedal detsembris 1919		Riigihoidja K. Päts. Eesti Vabariigi välja kuulutamisel 24. II 1918. a. Eesti Päästekomitee liige	35
Meie vägede pealetung Lõunarindel Irboska rajoonis oktoobris 1919. a.	1	Kindralleitnant J. Laidoner. Sõjavägede Ülemjuhataja Eesti Vabadussõjas 1918/1920. a. ja praegu. 1. Eesti Diviisi ülem 1917/1918. a.	37
Meie remontrongi poolt liiklemiseks kordaseatud punavägede poolt purustatud raudteesild suvel 1919. a.	3	Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu otsus Eesti iseseisvaks kuulutamise manifesti lõpliku teksti kindlaksmääramise kohta	40
Meie soomusrongide dessant Tartu peale 14. jaanuaril 1919. a.	5	Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu liikme Juhan Kukk'e poolt kirjutatud Eesti iseseisvuse manifesti algtekst	41
Meie valvepost Narva rindel Sala-Dubrovka rajoonis detsembris 1919. a.	7	24. veebr. 1918. a. Tallinnas müüri- ja lendlekena levitatud Eesti Päästekomitee päevakäsk nr. 1	43
Pagari mõisa vallutamine 16. 01. 19. (skeem)	10	Saksa okupatsioonivägede jõudmine Haapsalusse, 1. Eesti polgu staabi ette 21. veebruaril hommikul 1918. a.	45
Meie soomusrongi suurtükivorm „Leitnant Sabolotnoi“	11	Viljandis 26. märtsil (8. apr.) 1917. a. korraldatud Eesti Vabaduse Püha kava esilehekülg	47
4. jal.-polgu 7. rood positsioonil Itova mõisa juures 19. det. 1919. a.	13	Meie soomusrongide suurtükivormide Vabadussõja algperioodil	43
Vaenlane pommitab raudteeliini meie soomusrongi tegevuspiirkonnas jaanuaris 1919. a.	14	Saksa okupatsiooniväed liiguvad veebruaris 1918. a. küüthobustega üle mere Pärnu poole	49
2. Jal.-polgu jalamaakuulajate komando Marienburgis (Aluksnes), Lätimaal, 1919. a. suvel	16	Saksa okupatsiooniväed marssimas üle Tartu Kivisilla	51
Meie Soomusrong nr. 2 kuulipildujavaguneid suvel 1919. a.	17	1. Jal.-polgu 6. roodu valvepost Narvajõe kaldal, Krivasoos (Kriušas), Vabadussõja lõpupäevil	53
3. Jal.-polgu kaevikuid Narva jõe kaldal 1919. a. varakevadel	19	Saksa väekolonna juhataja oberst Bufvinck Tartu Suurelturul kõnelemas Tartu linnapea J. Kriisa'ga pärast Saksa okupatsioonivägede linna marssimist veebruaris 1920. a.	55
Vabariigi Sõjakooli 1-se kursuse kadetid koolihoone ees suvel 1919. a.	21	6. Jal.-polgu sõdureid setude külapeol 1919. a. sügisel	56
Kalevlaste Maleva Irboska kindlustatud positsioonil sügisel 1919. a.	23	Kaks vangilangenud punaväelast	57
Kalevlaste Maleva valvetõke Irboska rindel Holahhahnja juures sügisel 1919. a.	24	Tallinna merekindluse 12" patarei Naissaaarel, purustatuna Saksa okupatsioonivägede tuleku eel maalt väljajataanduvate enamlaste poolt veebruaris 1918. a.	59
Grupp Kalevlaste Maleva sportlasi puhkusel viibimise ajal Sangastes hilissuvel 1919. a.	25	Vaenlase purustatud Torošino raudteesilla (Pihkva taga, Petrogradi sihis) parandamine meie remontrongi poolt suvel 1919. a.	61
1. Diviisi Tagavarapataljoni sõdureid kevadel 1919. a.	28		
Meie kitsaropaline Soomusrong nr. 4 detsembris 1919. a.	31		
Meie Soomusrong nr. 2 kuulipildujavaguneid suvel 1919. a.	31		
Meie väeüksused Irboska positsioonidel kevadel 1919. a.	32		
Jaan Poska kirjutab 2. veebr. 1920. a. Tartus alla Eesti-Vene rahulepingule kaanepilt			

	Lhk.
Meie suurtükiväe grupi vaatepunkt Holahhalnja mäel sügisel 1919. a.	62
Kalevlaste Maleva majandusjaoskond eieatamas	63
Kalevlased puhkeajal köievedu harrastamas, suvel 1919. a.	64
9. Jalaväepolgu 2. roodu ülema mullaonn Narva rindel	65
Meie piirikaitsepost Pihkva järvel 1920. a. algul	66
Punavägede poolt 11. dets. 1919. a. põletatud Kriüša sild	67
Eesti lipu viimine Vasknarva kohal üle Narva jõe rahulepingu põhjal meile kuuluvale maa-alale	68
Sõjaväe õpetaja J. Kuk (hiljem piiskop) võtab 1. Jalaväepolgu 6. roodu armulauale Narva rindel Mannovka külas augustikuul 1919. a.	69
Suure-Jaani Kaitseliit Eesti Vabariigi 1. aastapäeval 24. veebr. 1919. a.	70
Kooliõpilasi Vabadussõjas kaanepilt	
Kalevlaste Maleva täiendusüksus rindele jõudmisel, maikuul 1919. a.	72
Meie suurtükiväe vaatepunkt Irboska kindlustatud positsioonil, Holahhalnjas	73
2. Jal.-polgu õppekomando ja orkester Marienburgis (Aluksnes), Lätimaal, 1919. a. suvel	75
Kuperjanovi partisanide patarei kergeühm võitluses Landeswehri vastu	77
Kolm kalevlast Sennos	79
1920. a. jaanuaris moodustatud positsioonipatarei suurtükke	80
Meie kaitsepositsioon Narva jõe kaldal, Krivasool (Kriüšas), Vabadussõja lõpupäevil	83
1. Jal.-polgu kaevikuid Narva-Jõesuus 1919. a.	85
Miinpilduja tegevuses	87
1. Jalaväepolgu staap Narvas Vabadussõja lõpupäevil	88
Kalevlased positsioonil Lõunarindel Vidavitsi küla all 1919. a.	89
5. Raske Kindluse Patarei Viru rindel	91
Meie Soomusrong nr. 2 pealetungil Lõunarindel veebruaris 1919. a.	92
Vabadussõjas vaenlase suurtükitlest purustatud Dubrovka küla maju, detsembris 1919. a.	93
Meie Soomusrong nr. 1 pealetungil Irboska jaama vallutamiseks 14. veebruaril 1919. a.	94
2. Jalaväepolgu orkester märtsis 1919. a.	95
Kalevlased lahingute vaheajal Holahhaln-ja külas aega veetmas	97
Valvepost kaanepilt	
Vääska läbimurre Viru rindel 17. dets. hommikuks 1919 (skeem)	101
Narva põlemine detsembris 1919. a. vaenlase suurtükitlest. Paremalt paistab meie Soomusrong nr. 4	102
II Kindluse Raske-Suurtükiväe Divisjoni 3. patarei Narvas Rahuvälja positsioonil kevadel 1919. a.	103

	Lhk.
Meie soomusauto „Toonela“ Vabadussõjas 1919. a. suvel	104
Meie kaitsepositsioon Narva jõe kaldal Krivasool (Kriüšas) 1. Jal.-rügemendi 6. roodu kaitseleõigus	105
Grupp kalevlasi Viru rindel Suur-Zerdjan- kas veebruaris 1919. a.	107
Meie kaitsekoopaid Vabadussõjas Irboska rindel	108
Soomusrongide Diviisi poolt 13.—18. ap- rillini ehitatud ajutine raudteesild Piu- sa jõel, Petseri jaama lähedal	109
Kalevlased Narva rindel 1919. a. lõpul	111
Laiarööpmelise Soomusrong nr. 4 valve- tõkke eelpost Lõunarindel	113
Kuperjanovi partisanide patarei (2. Suur- tükiväe polgu 7. patarei) Salisburgi alevi (Lätis) juures 1919. a. kevad- talvel	114
Meie soomusrongi liivaga kindlustatud kuulipildujatevaguni sisemus	117
Meie soomusrongi sõidureid kaevikuid kor- da seadmas Lätimaal, Stakelnis (Stren- çis) aprillis 1919. a.	118
Meie soomusronglased vaenlase poolt purustatud raudteeliini parandamas 1919. a. algul	119
Meie Soomusrong nr. 1. suurtükiplatvorm „Pisuhänd“ Petseri vallutamisel veeb- ruaris 1919. a.	122
Mürskude pealeladimine Soomusrong „Kap- ten Irv“ suurtükiplatvormile „Pisu- häänd“ 1919. a. suvel	123
Soomusrong nr. 2 katsetamas Petseri ja- ma lähedal Piusa jõeale Soomusrongide Diviisi poolt ehitatud ajutise raudtee- silla kandejõudu 1919. a. kevadel	125
Soomusrongide Diviisi kuulipildurite kur- sus oktoobris 1919. a.	127
Kuperjanovi Partisanide Pataljoni patarei (2. Suurtükiväepolgu 7. patarei) edasi- liikumisel Petseri liinil 1919. a. kevad- talvel	128
Haavatuid ohvitseri Greiffenhageni haig- las Tallinnas 1919. a. suvel. Vasakul lamab leitn. R. Sabolotnoi	131
Kuperjanovi Partisanide Pataljoni ohvit- sere 1919. a. sügistalvel	132
Laiarööpmelise Soomusrongi nr. 4 suurtü- kiplatvorm „Pikker“	134
Rootsi kapten E. Lundborg, soomusauto „Kalevipoeg“ ülem Eesti Vabadussõ- jas kaanepilt	
Peaminister Kaarel Eenpalu	135
Meie vägede poolt 1919. a. sügisel ajuti- seks liiklemiseks kordaseatud raudtee- sild Siita jaama lähedal, Lätis. Sillal üks meie ronge	138
Enamlaste lahkumine Tallinnast Saksa okupatsioonivägede tuleku eel, veeb- ruaris 1918. a.	139
Valga vabastamisest 1. veebr. 1919. a. osa- võtnud väeosade paraad Valgas	140
Meie suurtükiväe transporteerimine Pihk- vas üle Velikaja jõe 25. mail 1919. a. Soomusrongide Diviisi poolt ehitatud parvel	140

	Lhk.
Suurtükitlest purustatud Holahhalnja mõisa Petserimaal Vabadussõja lõupäevil	141
Kalevlaste kuulipildureid Lõunarindel, Petškis, 1919. a.	142
Meie sõdurid kaevikus	143
Meie kitsarööpmelisi soomusronge Vabadussõjas	144
Soomusrong nr. 1 („Kaptan Irv“) meeskond jalutuskäigul Võrus aprillis 1919. a. elanikkude meeleolu tõstmiseks	146
Kuperjanovi partisanid marsivad vallutatud Pihkvasse 25. mail 1919. a.	147
Leitnant J. Kuperjanov, omanimelise partisanide salga (pataljoni) ülem Eesti Vabadussõjas	149
Taani rood Eesti Vabadussõjas	151
Landeswehri poolt juunis 1919. a. purustatud Amati raudteesilla (Lätis, Võnnu lähedal) asemele meie vägede poolt ehitatud ajutine hädasild	152
Kalevlaste Maleva ülem al.-kaptan L. Tõnson kõnelemas sõdureile spordist	153
Meie ahleik Vabadussõjas pealetungil punavägede Eestist väljalöömisel	154
4. Jalaväepolgu kaevikuid Feodorovka all sügistalvel 1919. a.	155
Kalevlaste Maleva jalgpallimeeskond 1919. a. suvel	156
Enamlaste poolt purustatud Polkovi raudteesilla (Pihkva juures) ajutiseks liiklemiseks kordaseadmise Soomusrongide Diviisi poolt mai lõpul 1919. a.	157
Soomusrong nr. 1 („Kaptan Irv“) dessant jõuab tagasi rongile Irboska juures veebruaris 1919. a.	159
Meie Punase Risti sanitaarronge Vabadussõjas	161
Meie Soomusrong nr. 1 ülesõidul vaenlase poolt purustatud ja rongi meeskonna poolt kordaseatud sillast jaanuaris 1919. a.	163
Kuperjanovi Partisanide Pataljoni patarei (2. Suurtükiväepolgu 7. patarei) positsioonil Irboska rindel 1919. a. kevadtalvel	166
Soomusrong nr. 1 („Kaptan Irv“) luurajate kokkupõrge vaenlasega 23. IV 1919. Kasaritsa lahingus Peepmäe talu juures	167
Meie laevastik Düüna jõesuus kaanepilt	
Loode lahing Landeswehri sõjas 21. juunil 1919. a.	173
Landeswehri ratsarünnaku tagasilöömine 3. Jal.-polgu poolt Ronneburgi juures	175
6. Jal.-polgu positsioon Landeswehri sõjas Koiva kaldal, Võnnu all	177
Võnnu lahing 20.—23. 06. 1919. (skeem)	178
Meie vägede poolt Võnnu lahingus Landeswehri võetud sõjasaaki	179
Olukord 21. 06. 19. (skeem nr. 3)	180
Meie soomusrong „Kaptan Irv“ Landeswehri sõjas Rodenpoisi (Ropaži) jaamas, kust raskekaliibrilisest suurtükist pommitas Riia	181
Purustatud sild Jegeli jõel, Landeswehri sõjas meie vägede viimse positsiooni eel Riia all	183

	Lhk.
Lemsalu lahing	185
Landeswehri juhtide viimane nõupidamine Riia all	189
Meie vägede poolt Skangali lahingus Landeswehri võetud suurtükke	191
6. polgu sõdureid Rodenpoisis (Ropažis) suplemas Landeswehri sõja lõppedes	193
Meie vägede vastu Landeswehri sõjas Skangali lahingus võidelnud landeswehrlasi	196
Soomusrongide Diviisi jusistid töötamas Pihkva vallutamisel mais 1919. a sõjasaagina saadud aparaadil	199
Rünnak	201
Landeswehri kuulipilduja-pesa Riia all	203
Õppursõdur J. Kirsipuu Vabadussõjas kaanepilt	
Kuperjanovi partisanid Pihkva vallutamisel 25. V 1919. a. Velikaja kaldal	206
6. Jal.-polgu 5. roodu IV rühma positsioonil Kustuli talu juures Lätis 1919. a. kevadel	207
6. Jal.-polgu 5. roodu II rühm Viigandi mõisas Lätis 16. IV 1919. a.	210
Kalevlased Irboska rindel 1919. a. kevadel	211
Meie valvepost Narva-Jamburgi maanteel 1919. a. suvel	213
Meie valvepost Irboska rindel Holahhalnjas 1919. a. sügisel	215
Vaenlase poolt purustatud Lehtse raudteesilla parandamine jaanuaris 1919. a.	217
Soomusrong nr. 1 („Kaptan Irv“) Irboska jaamas esimesel vallutamisel veebruaris 1919. a.	219
Põhjaarmealased siirdumas Narvast N.-Vennesse 1920. a. Kuni piirini konvoeerisid neid meie sõdurid	220
Kitsarööpmeline Soomusrong nr. 2 eesliinil	221
Põhjaarmealaste kasarmus Narvas, kus valitses äärmine mustus, mis suuresti soodustas plekilise soojatõve levinemist nende ridades 1919. a. lõpul	223
Plekilisse soojatõppe surnud põhjaarmealaste laipade kokkukorjamine Siiverti kalmistul Narvas 1919. a. lõpul. — Vasakul valmiskaevatud ühishaud	224
2. Suurtükiväe-polgu 3. patarei positsioonil Henseli juures märtsis 1919. a.	226
Kitsarööpmeline Soomusrong nr. 1 jaanuaris 1919. a.	227
Kitsarööpmeline Soomusrong nr. 2 Valga lähedal veebruaris 1919. a.	229
Ühe vene surmapataljoni rünnak Maailmasõjas Põhja (Riia) rindel 1917. a. hiliskevadel	230
Meie kaevikuid Voltvetis 1918. a. lõpul	231
Valvepostil Pihkva järve kaldal, Vidavitsus kaanepilt	
6. Jal.-polgu 3. rood Mõisakülas, pärast alevi vallutamist 8. jaanuaril 1919. a.	235
Soomusrong nr. 1 (S.-rong „Kaptan Irv“) sõdureid sõjasaagi kogumisel Irboska juures veebruaris 1919. a.	236
6. Jal.-polgu 4. roodu ahelik Salatsi aleviku vallutamisel 14. veebruaril 1919. a.	237

Lhk.	Lhk.
„Batjka“ Balahhovitš Pihkva jaamas vest- lemas oma staabi ülema polk. Stoja- kin'iga (valges pluusis), kes kindral Ju- denitši korraldusel mõisteti hiljem surma	Valimised Eesti Asutavasse Kogusse rindel 5. apr. 1919. a.
239	293
Irboska gipsivabrik, mis oli ägedate lahingute piirkonnas veebruaris 1919. a., meie kahe soomusrongi punaste rindesse sissetungi ajal ja hilisemal sõjategevusel	Vaenlase suurtükitlest purustatud Narva jaamahoone 1919. a. kevadel
241	294
Soomusrong nr. 2 suurtükiplatvorm	Meie vägede jõudmine Ruhja jaanuaris 1919. a.
243	296
Väljapatarei nr. 14 (Kuperjanovi partisa- nide patarei) edasilükkumisel märtsikuul 1919. a. N.-Vene vägede poolt põlema- süüdatud Lesgi küla läheduses Petseri- maal	Punased sõjavangid
244	297
6. Jal.-polgu 1. rood ja ratsaluurajad Läti- maal Nauksi mõisas, jaanuaris 1919. a.	Meie väljapatarei nr. 1 positsioonil Roden- poois (Ropazis) 1. juulil 1919. a.
245	299
1. Tallinna Kaitsepataljoni 3. rood takista- mas 30. jaan. 1919. a. Puka mõisas ta- ganeval Põhja-Lääne armeel omavolilist hobuste võtmist	Meie kaitsepositsioone Narva rindel, Lillen- bachi mõisa juures
247	301
2. Jal.-polgu sõdureid Lätimaal, Marien- hausen'i piirkonnas, 12. aug. 1919. a.	Meie Peipsi laevastiku suurtükilaev „Ahti“ Peipsi järvel valvet pidamas sügisel 1919. a.
249	303
Soomusauto „Vahur“ meeskond mai algul 1919. a.	1. Sapööriroodu meeskond ühes palgaliste töolistega kindlustustöödel Mustjõe- Kriüša-Zerdjanka rajoonis suvel 1919. a.
250	305
Väljapatarei nr. 14 (Kuperjanovi partisa- nide patarei) märtsikuul 1919. a. Košel- jahha (Liivimäe) jaamas pärast maha- laadimist rongilt.	1. Sapööriroodu poolt ehitatud 5. Raskepa- tarei ohvitseride blindaaž Kobõljaki juu- res
253	307
Soomusauto „Vanapagan“ Salatsi valluta- misel 14. veebr. 1919. a.	Petseris veebruaris 1919. a. vangilangenud 3. Leningradi töölispolgu punaväelased
256	310
1. Tallinna Kaitsepataljoni kooliõpetajate roodu sõdureid Võrus, veebruaris 1919. a.	Sakala partisanide pataljoni paraad patal- joni aastapäeval, 31. dets. 1919. a. Tartu Raekojaplatsil
257	311
1. Tallinna Kaitsepataljoni kooliõpetajate roodu 1. rühm Võrus, veebruaris 1919. a.	Vaenlase suurtükitlest purustatud Dolga- ja-Niva küla ahervartel Vabadussõja lõupäevil 1919. a.
258	312
Petserimaal sügisel 1919. a. kaanepilt	Soomusrongi dessantvagnis kaanepilt
„Batjka“ Buiak-Balahhovitš Vana-Irboska rajoonis meie kätte vangilangenud puna- väelastest oma väeosa jaoks mehi välja- valimas	Meie väejuhtide nõupidamisel 13 veebr. 1919. a. Soomusrongil nr. 3., enne meie vägede pealetungi Petseri sihis
263	316
Vaenlase mürsküdest purustatud vahimaja Mogliino jaama juures 1919. a. sügisel	Soomusrongi patareil
264	317
Grupp Viljandi õppur-sõdureid Tartus veebruaris 1919. a.	Kitsaroopal. Soomusrong nr. 2 ohvitseri veebruaris 1919. a.
267	319
Loodearmee likvideerimise päevilt. — In- terneeritud loodearmeelasi Vaivara piir- konnas, nende juures valveks 2 Scouts- polgu sõdurit	L/r. soomusrong nr. 4 suurtükiplatvorm „Tõlli“ meeskond suvel 1919. a.
269	320
Haavatuid Tallinna Sõjaväe Haigemajas 1919. a. algul	Meie Peipsi laevastiku saabumine Pihkva mais 1919. a.
271	321
1. jal.-polgu kaevikuid Narva rindel sügi- sel 1919. a.	Soomusrongide Diviisi Tagavarapataljoni ohvitserid 1919. a. suvel
272	323
Meie dessant Luuga jõesuus 15. mail 1919.	Kitsaroopalise Soomusrongi nr. 2 meeskond Valgas veebruaris 1919. a.
275	324
Rootsi korpuse ohvitseri Port-Kundas	Vabadussõja algul purustatud Narva raud- teesild
277	327
Väljapatarei nr. 14 (Kuperjanovi partisa- nide raskepatarei) Pihkva taga Kuusova küla juures vaenlast pommitamas	Kitsaroopal. Soomusrong nr. 2 vaenlase poolt purustatud Koikküla raudteesilla juures veebruaris 1919. a.
279	328
Lõhutud raudteesillal Valga lähedal . kaanepilt	Kitsaroopal. Soomusrong nr. 2 meeskond Valk-Marienburgi raudteel väikest raud- teesilda korda seadmas
288	329
Jegelisaare lahingväli, õhust pildistatuna Läti lennuee poolt 1938. a.	Meie Soomusrongide Diviisi poolt ajutiseks liiklemiseks korda seatud Naukseni raudteesild, Valga-Mõisaküla raudteel, mais 1919. a.
288	331
Meie varjendeid Narva rindel, Dubrovka- Sala rajoonis, suvel 1919. a.	Kitsaroopal. Soomusrong nr. 2 Valk-Marien- burgi raudteel veebruaris 1919. a.
289	334
Saksa okupatsioonivägede poolt ehitatud „väravad“ traataias Narva—Jamburgi maanteel	L/r. Soomusrong nr. 4 meeskond suplemas Toršino jaama lähedal, Pihkva—Lening- radi raudteel, suvel 1919. a.
291	338
	Meie soomusrongide Diviisi poolt ajutiseks liiklemiseks korda seatud Košeljahha (Liivimäe) raudteesild, mis purustatud vaenlase poolt
	341

Lhk.	Lhk.
Tall. Kooliõpil. Pataljoni ülem kol. E. Leit- hammel oma vennaga, — sama pataljoni junioriga	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni 3. rood oma asukoha, Tallinna pritsimaja uktsel 1920. a. kevadel
343	367
Tall. Poeglaste Kommertsikooli vanemate klasside õpilased oma kooli lipuga Saksa okupatsiooni ajal 1918. a., mil sini-must- valge trikoloor esmakordselt paigutati kooli lipule	Tallinna Kooliõpilaste Pataljonist mereväe dessantpataljoni lähetatud juniore merel praamidelt süsi „Lembitule“ laadi- mas suvel 1919. a.
346	371
Tallinna Nikolai gümnaasiumi (praegu Gus- tav-Adolfi gümna.) 5. klassi õppureid Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni juniori- dena	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkestri- juht Julius Vaks (Pildistatud 1918. a.)
347	372
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni kuulipildu- rite komando suvel 1919. a.	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkester Tallinna koolinoorte rongikäiku saatmas Harju tänavalt Peetri platsile (Vabadus- väljakule) siirdumisel suvel 1919. a.
348	375
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni ohvitserid 1919. a. algul	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkester Tallinna koolinoorte rongikäiguga Toom- pea lossi ees suvel 1919. a.
349	377
Grupp Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni ju- niore 1919. a. varakevadel	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkester (pildistatud Toompeal Lvovsky maja ees 1919. a. algul)
351	379
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni riviõppus- tel Tallinna Tornide-väljakul. (4 pilti)	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni orkester Tallinna koolinoorte rongikäiku Toom- peale saatmas suvel 1919. a.
353	381
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni Tornide-väl- jakul riviõppusel	Juniorid Mars ja N. Heidelberg
354	383
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni juniore koos soomusronglastega Soomusrong nr. 5 juures Lõunarindel märtsis 1919	Juniorid N. Vöölman ja Eek
355	385
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni juniore, Nikolai gümnaasiumi õpilasi, kooli eks- kursioonil Saaremaale, kooliõpetaja Rumma juhatusel 1919. a. suvel	Tallinna Kooliõpilaste Pataljonist mereväe dessantpataljoni lähetatud juniore merel praamidelt süsi „Lembitule“ laadi- mas suvel 1919. a.
357	387
Junior V. Johanson	Juniorid A. Grünberg ja A. Aam
360	389
Tallinna Kooliõpilaste Pataljonist mereväe dessantpataljoni lähetatud juniore merel praamidelt süsi „Lembitule“ laadimas suvel 1919. a.	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni ohvitseride ja junioride koosviibimine pataljoni asu- tamise 10. aastapäeval, 16. dets. 1928. a. Tallinnas, Seltskondlikus majas
361	395
Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni suvel 1919.	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni Seltsi ju- hatus
363	397
Junior K. J. Oja	Tallinna Kooliõpilaste Pataljoni Selts pa- taljoni asutamise 15. aastapäeval, 16. dets. 1933. a. „Estonia“ ruumes
365	399